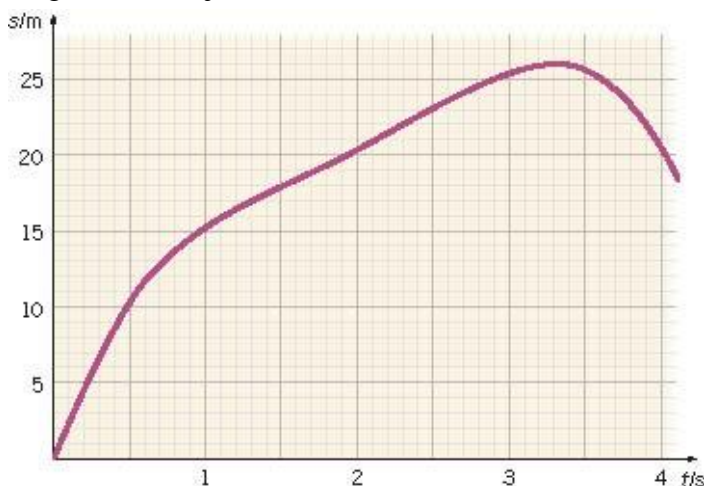

LØST OPPGAVE 1.319

1.319

Figuren nedenfor viser posisjonsgrafen for et legeme som beveger seg langs en rett linje.

- Bestem gjennomsnittsfarten til legemet i tidsintervallene $[0, 1,0 \text{ s}]$, $[1,0 \text{ s}, 3,0 \text{ s}]$, og $[2,0 \text{ s}, 4,0 \text{ s}]$.
- Bruk grafen til å bestemme en så bra verdi som mulig for momentanfarten til legemet ved tidspunktet $t = 0,60 \text{ s}$.

Løsning:

- Vi leser av posisjonene ved de aktuelle tidspunktene og setter dem opp i denne tabellen:

t/s	0	1,0	2,0	3,0	4,0
s/m	0	15	20	25	20

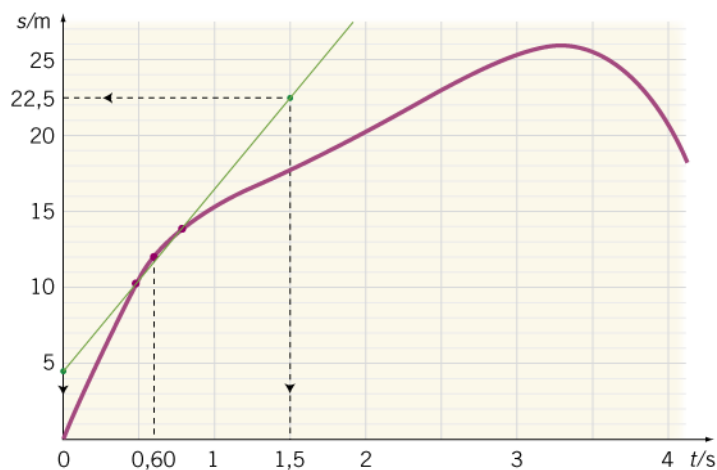
Gjennomsnittsfarten $\bar{v} = \frac{\Delta s}{\Delta t}$ blir da:

$$t \in [0, 1,0 \text{ s}]: \bar{v} = \frac{15 \text{ m} - 0}{1,0 \text{ s} - 0} = \underline{15 \text{ m/s}}$$

$$t \in [1,0 \text{ s}, 3,0 \text{ s}]: \bar{v} = \frac{25 \text{ m} - 15 \text{ m}}{3,0 \text{ s} - 1,0 \text{ s}} = \frac{10 \text{ m/s}}{2,0 \text{ m/s}} = \underline{5,0 \text{ m/s}}$$

$$t \in [2,0 \text{ s}, 4,0 \text{ s}]: \bar{v} = \frac{20 \text{ m} - 20 \text{ m}}{4,0 \text{ s} - 2,0 \text{ s}} = \frac{0 \text{ m/s}}{2,0 \text{ s}} = \underline{0}$$

- For å bestemme (momentan)farten for $t = 0,60 \text{ s}$ tegner vi en sekant gjennom to punkter, ett på hver side av punktet $(0,60 \text{ s}, 12 \text{ m})$, og bestemmer stigningstallet til denne.

Ved avlesning på sekanten finner vi to punkter (0 s, 4,5 m) og (1,5 s, 22,5 m) som vi bruker til å finne farten:

$$v(0) = \frac{22,5 \text{ m} - 4,5 \text{ m}}{1,5 \text{ s} - 0} = \underline{12 \text{ m/s}}$$